

รายละเอียดสาขาภูมิปัญญา ๒๓ ด้าน

๑. ด้านการศึกษา ได้แก่ผู้ที่ศึกษาหาความรู้ รวบรวมข้อมูลและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยไม่หวังวิชา ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น อดีตข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

๒. ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาโรคของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น แพทย์แผนไทย ปรารักษ์ชาวบ้านหรือผู้เชี่ยวชาญด้านยาสมุนไพร การนวดแผนโบราณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการดูแลรักษาสุขภาพที่เป็นภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน เช่น หมอเป่า จะทำหน้าที่ในการรักษาโรคด้วยการเป่าคาถาลงไปที่ร่างกายของผู้ป่วยที่เป็นโรคเกี่ยวกับผิวหนัง หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผดุงครรภ์แบบโบราณ เช่น หมอตำแย เป็นต้น

๓. ด้านเกษตร ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าทางสังคมซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ และการเป็น Smart Farmer คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆสู่การวิจัยพืชพันธุ์ใหม่ หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตการเกษตรต่าง ๆ เป็นต้น

๔. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผู้มีความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน เช่น การอนุรักษ์ป่าชายเลน การปลูกและใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก เป็นต้น

๕. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ ผู้มีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการประดิษฐ์หรือคิดค้นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันหรือในการประกอบอาชีพ โดยนำแนวคิดทางด้านวิทยาศาสตร์ถ่ายทอด ให้ผู้อื่นไปใช้ในชีวิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น วิธีการเชื่อมอาหารด้วยสารจากธรรมชาติ การทำผ้ามัดย้อมจากสีธรรมชาติ เป็นต้น

๖. ด้านวิศวกรรม ได้แก่ ผู้มีองค์ความรู้และวิชาชีพเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางกายภาพ และมีความสามารถในการสร้างสิ่งประดิษฐ์เพื่อช่วยในการออกแบบและให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ ด้านโครงสร้าง วัสดุ เครื่องจักร เครื่องมือ ระบบ และกระบวนการหรือการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ โดยนำหลักการทางวิศวกรรมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน หรือประชาชนในพื้นที่ เช่น การทำเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ การสร้างถนน เป็นต้น

๗. ด้านสถาปัตยกรรม ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการผสมผสานความรู้และประสบการณ์ในการออกแบบประดิษฐ์ ตกแต่งวัสดุอุปกรณ์ซึ่งเป็นส่วนประกอบของโครงสร้าง หรือสถานที่ที่มีความเฉพาะ หรือเป็นเอกลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ เช่น มีผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยสิ่งก่อสร้าง อาคาร ที่อยู่อาศัยต่าง ๆ การวางผังเมือง การตกแต่งอาคาร การออกแบบก่อสร้าง ซึ่งเป็นงานศิลปะที่มีขนาดใหญ่ และเป็นงานศิลปะที่มีอายุยืนยาว เป็นต้น

๘. ด้านการพัฒนาสังคม การพัฒนาชุมชน การจัดสวัสดิการชุมชน การสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ ผู้มีความสามารถช่วยเหลือทางด้านสังคม การเยี่ยมเยียนคนยากจน คนด้อยโอกาส การจัดเวทีประชาคมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนให้มีความเจริญมั่นคงต่อไป

๙. ด้านกฎหมาย ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการนำประสบการณ์และความรู้ด้านกฎหมายมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชุมชน ช่วยเหลือผู้มีปัญหาด้านกฎหมายต่างๆ หรือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น ทนายความ ที่ปรึกษาโนตารีปบลิก (หมายถึง บุคคลผู้มีอำนาจรับรองเอกสาร สัญญา นิติกรรมต่างๆ เพื่อนำไปบังคับใช้ได้ตามกฎหมายในต่างประเทศ) เนติบัณฑิต หรือข้าราชการที่จัดทำ ติความและใช้บังคับซึ่งกฎหมาย เป็นต้น

๑๐. ด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ ผู้มีความสามารถเป็นผู้นำในการปกครองพื้นที่ชุมชน รักษาความสงบ ในพื้นที่ให้อยู่อย่างมีความสุข เป็นชุมชนที่พึ่งตนเอง หรือนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้สอดคล้อง กับเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ เป็นต้น

๑๑. ด้านศิลปะ^๖ วัฒนธรรม^๗ ประเพณี^๘ ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ เป็นสิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ สะท้อนออกมาในรูปแบบนามธรรมและรูปธรรม เช่น ช่างเขียน ช่างลายรดน้ำ ช่างปั้น ช่างบุ ช่างปิดทองประดับกระจก ช่างแกะสลักและช่างไม้ประณีต เป็นต้น รวมทั้งด้าน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และคติความเชื่อของคนในท้องถิ่นที่มีบทบาทต่อวิถีชีวิต เช่น หมอทำขวัญนาค หมอพราหมณ์ หมอสูตร หมอเหยาและเฒ่าจ้ำ เหล่านี้คือสิ่งที่สะท้อนความเป็นตัวตนของไทย เพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมให้คงอยู่ เช่น นักเขียนคำผญา(ปรัชญาภาษาอีสาน) การขับร้องหมอลำและเป็นผู้มีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นและเล่นเครื่องดนตรีพื้นบ้าน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจได้

๑๒. ด้านศาสนา จริยธรรม ได้แก่ ผู้ที่นำหลักคำสอนทางศาสนา ปรัชญา ความเชื่อมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และถ่ายทอดหลักคำสอนทางศาสนาให้แก่ลูกหลานให้ประพฤติตนเป็นนดี เช่น ศาสนพิธีกร มัคทายก ครูสมาธิ เป็นต้น

^๖ ศิลปะ แบ่งได้ ๒ ประเภท

- ด้านจิตรศิลป์ แบ่งออกเป็น ๖ แขนง ได้แก่ จิตรกรรม(ภาพเขียน) ประติมากรรม(ภาพปั้น) สถาปัตยกรรม(งานก่อสร้าง) วรรณกรรม(บทประพันธ์) ดนตรีและนาฏศิลป์(การขับร้อง,การบรรเลง) และการพิมพ์ภาพ เป็นต้น

- ด้านประยุกตศิลป์ แบ่งออกเป็น ๕ แขนง ได้แก่ พาณิชยศิลป์(ศิลปะเพื่อประโยชน์ทางการค้า) มณฑนศิลป์(ศิลปะการตกแต่ง) อุตสาหกรรมศิลป์(ศิลปะออกแบบผลิตภัณฑ์) หัตถศิลป์ (ศิลปะที่ใช้ฝีมือ) และการออกแบบ เป็นต้น

^๗ วัฒนธรรม แบ่งได้ ๒ ประเภท

- วัฒนธรรมทางวัตถุ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความสุขทางกาย เช่น ยานพาหนะ ที่อยู่อาศัย ตลอดจนเครื่องป้องกันตัวให้รอดพ้นจากอันตรายทั้งปวง

- วัฒนธรรมทางจิตใจ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ เพื่อให้เกิดปัญญาและมีจิตใจทั้งงาม เช่น ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม คติธรรม ตลอดจนศิลปะ วรรณคดี และระเบียบแบบแผนของขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

^๘ ประเพณี คือกิจกรรมที่มีการปฏิบัติสืบเนื่องกันมา เป็นเอกลักษณ์และมีความสำคัญต่อสังคม แบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ ได้แก่ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับสังคม ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา รวมถึงพระราชพิธีและรัฐพิธี

๑๓. ด้านพาณิชย์และบริการ ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการพัฒนาการให้บริการดูแลผู้อื่นให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ หรือการเพิ่มมูลค่าสิ่งของหรือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ และพัฒนารูปแบบให้เข้ากับยุคสมัย เช่น การทำบายศรีโดยประยุกต์ให้มีความหลากหลายเป็นที่สนใจมากขึ้น

๑๔. ด้านความมั่นคง ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองประเทศให้ปลอดภัย ด้วยความรู้และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมา เช่น ทหารปลดประจำการนำความรู้ ระเบียบวินัยต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้พัฒนา และเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องของความมั่นคงและมีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหาให้กับสังคม

๑๕. ด้านบริหารจัดการและบริหารธุรกิจ ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการประยุกต์ มีวิธีการจัดการธุรกิจ หรือกิจการ สามารถใช้ทรัพยากรทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงผลประโยชน์ และเป้าหมายทั้งแก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้อง และสามารถถ่ายทอดวิธีการเหล่านั้นแก่ผู้อื่นได้

๑๖. ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ผู้มีความสามารถในการผลิตหรือเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์สาระความรู้หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ด้วยเอกสาร แผ่นพับ หรือด้วยวิธีการสื่อสารที่มีการวางแผน และเป็นการสื่อสาร เพื่อการชักจูงใจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความต้องการ และผลประโยชน์ของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ เช่น มัคคุเทศก์ วิทยากร นักจัดรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ เป็นต้น

๑๗. ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ได้แก่ ผู้ที่นำความรู้ประสบการณ์ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ในอดีตมาถ่ายทอดแก่ผู้สนใจ เช่น การสร้างทางรถไฟและถนนเพื่อใช้เป็นเส้นทางสัญจรทางบก และการขุดคลอง ในการสัญจรทางน้ำที่ใช้ตลอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นต้น นอกจากนี้มีการนำระบบสื่อสาร ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่จากตะวันตกเข้ามา เช่น ระบบไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ และยังได้นำรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ รถจักรยาน รถรางรถประจำทาง เครื่องบิน มาใช้เป็นพาหนะในการคมนาคม ซึ่งมีส่วนทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการขยายตัวของชุมชนในทุกๆ ภูมิภาคของประเทศ

๑๘. ด้านพลังงาน ได้แก่ ผู้ที่นำวัสดุทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งทดแทนมาใช้แทนพลังงานที่กำลังจะหมดไป เช่น สบู่ดำทดแทนเชื้อเพลิง ถ่านแท่งที่ผลิตจาก แกลบ กะลา และวัสดุต่างๆ ในท้องถิ่น เป็นต้น

๑๙. ด้านต่างประเทศ ผู้มีประสบการณ์ในการติดต่อเจรจาต่อรองกับชาวต่างชาติ หรือประสานการดำเนินงานกับต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักหรือนำผลประโยชน์มาสู่ประเทศไทย สามารถนำความรู้ถ่ายทอดให้ผู้อื่นเป็นการเพิ่มทักษะและสร้างความมั่นใจในการประสานงานกับต่างชาติมากขึ้น เช่น อดีตข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในสถานทูต อาทิ เอกอัครราชทูต นักการทูต เป็นต้น

๒๐. ด้านอุตสาหกรรม หัตถกรรม จักสาน ได้แก่ ผู้ที่รู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเอง ทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทงานหัตถกรรมด้วยวัสดุธรรมชาติ อาทิ การจักสานที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

แบบประวัติคั้งปัญญาผู้สูงอายุ จังหวัด นครศรีธรรมราช

วันที่ขึ้นทะเบียน.....

เลขประจำตัวประชาชน ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว ชื่อ-สกุล

วัน/เดือน/ปีเกิด เพศ เบอร์โทรศัพท์

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน (เลขรหัสประจำบ้าน)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน
 ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

ที่อยู่ปัจจุบัน ☐ ตรงกับที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน
 ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรสอยู่ด้วยกัน ☐ สมรสแยกกันอยู่
☐ หย่าร้าง ☐ ไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกัน ☐ หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)

ความพิการ ☐ บกพร่องทางการเห็น/การได้ยิน ☐ การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ☐ การเรียนรู้/สติปัญญา ☐ อื่นๆ.....

การศึกษา ☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ อาชีวศึกษาและประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวช./ปวท./ปกศ.ต้น) ☐ปริญญาตรี ☐ อื่นๆ.....

อาชีพปัจจุบัน รายได้เฉลี่ย บาท/เดือน

สาขาภูมิปัญญา 23 ด้าน

ลำดับ	สาขา	ความเชี่ยวชาญ (ระบุเพียง 1 ด้าน)	ลำดับ	สาขา	ความเชี่ยวชาญ(ระบุเพียง 1 ด้าน)
1	การศึกษา		11	ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี	
2	การแพทย์และสาธารณสุข		12	ศาสนา จริยธรรม	
3	เกษตร		13	พาณิชย์และบริการ	
4	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		14	ความมั่นคง	
5	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		15	บริหารจัดการและบริหารธุรกิจ	
6	วิศวกรรม		16	การประชาสัมพันธ์	
7	สถาปัตยกรรม		17	คมนาคมและการสื่อสาร	
8	พัฒนาสังคม สังคมสงเคราะห์ จัดสวัสดิการชุมชนฯ		18	พลังงาน	
9	กฎหมาย		19	ต่างประเทศ	
10	การเมืองการปกครอง		20	อุตสาหกรรม หัตถกรรม จักสาน	

ลำดับ	สาขา	ความเชี่ยวชาญ (ระบุเพียง 1 ด้าน)	ลำดับ	สาขา	ความเชี่ยวชาญ (ระบุเพียง 1 ด้าน)
21	ภาษา วรรณคดี วรรณศิลป์		23	อื่นๆ	
22	วาทศิลป์				

การเปิดเผยข้อมูลชื่อและภูมิปัญญาในเว็บไซต์กรมกิจการผู้สูงอายุ¹

- ☐ ยินยอมให้เปิดเผย
- ☐ ไม่ยินยอม

¹ หมายเหตุ :- ชื่อ - สกุล ที่อยู่ เลขบัตรประชาชน หมายเลขโทรศัพท์ เป็นต้น กรมกิจการผู้สูงอายุจะดำเนินการเก็บรวบรวมหรือเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่านั้น